

IŞIK & PARTNERS

HUKUK BÜROSU / LAW FIRM

Uluslararası Ticarete Sözleşmeler

Av. Fatih Işık, LL.M.
Kurucu Ortak / Işık & Partners Hukuk Bürosu

26.01.2022

Sunum Planı

- Sözleşmelere İlişkin Genel İlke ve Bilgiler
- Sözleşmelerde Yer Alan Bazı Özel Düzenlemeler
- Uluslararası Bazı Sözleşmesel Düzenlemeler
- Sözleşmeler ve Uyuşmazlıkların Çözümlemesi

BÖLÜM I

Sözleşmelere İlişkin Genel İlke ve Bilgiler

Sözleşmelere İlişkin Genel İlkeler

Sözleşme Özgürlüğü

Sözleşmelerin Nispiliği

- ✓ İrade serbestisi
 - Dilenen konuda sözleşme yapılabilir
 - Dilenen hüküm üzerinde anlaşılabilir
- ✓ Yasaların ikincilliği - Sözleşme hükümleri önceliklidir
 - Kanun hükümleri tamamlayıcıdır
- ✓ Sözleşme sadece tarafları bağlar
- ✓ Sözleşme hükümleri, üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez

Sözleşmenin Kurulması

- ✓ İrade beyanlarının örtüşmesi

- İcap (öneri) + kabul
- Örtülü ve açık irade beyanları

- ✓ Şekil

- Şekil serbestisi
- Geçerlilik şartı ve ispat şartı olarak şekil

- ✓ İcap ve kabul çeşitleri

- ✓ «Sipariş geçme»

- ✓ Tarife ve fiyat listesi gönderme

- ✓ Fatura / proforma fatura düzenleme/alma

- ✓ Teyit mektubu

İcap ve Kabul

- ✓ TBK m. 4 (hazırlar arasında icap ve kabul): Öneri hemen kabul edilmezse; öneren, önerisiyle bağılıktan kurtulur. Telefon, bilgisayar gibi iletişim sağlayabilen araçlarla doğrudan iletişim sırasında yapılan öneri, hazır olanlar arasında yapılmış sayılır. (Whatsapp?)
- ✓ TBK m. 5 (hazır olmayanlar arasında): Kabul için makul süre beklenir. Makul süre?
- ✓ TBK m. 6 (tarife ve fiyat listesi gönderme): Fiyatını göstererek mal sergilenmesi veya tarife, fiyat listesi ya da benzerlerinin gönderilmesi, aksi açıkça ve kolaylıkla anlaşılmadıkça öneri sayılır.
- ✓ TTK m. 21 (Fatura ve teyit mektubu): Tebliğ alınan teyit mektubu ve faturanın içeriğine sekiz gün içinde itiraz edilmeli. Aksi taktirde kabul sayılır.

Sözleşmelerde Şekil ve Yetki

Şekil
serbestisi
ilkesi

İstisna:
Kanunda
aranan
şekil

Geçerlilik
şartı
vs.
ispat şartı

Senetle
ispat şartı
(HMK m.
200)

- ✓ Yazılı sözleşme yapmasak ne olur?
- ✓ İmza atmasak olur mu?
- ✓ Her sayfa imzalanmalı mı?
- ✓ İmzayı kim atacak?
- ✓ İşlemi kim yapacak?
- ✓ İmza sirküleri mi talep edelim?
- ✓ Satış temsilcilerinin yetkisi var mı?
- ✓ Yetki ile temsil ayı şey midir?
- ✓ Sözleşmenin fiilen ifasının etkisi nedir?

Sözleşmelerin Yorumlanması ve Tamamlanması

Önemli olan bizim sözleşmeye ne yazdığımız değil, hakimin/hakemin sözleşmeden ne anladığıdır!

Kanunun
yardımcı
hükümleri

TBK m. 19

Güven
Teorisi

TMK m. 2

Sözleşmenin hangi hükümleri tamamlanabilir?

Yorumlamada hangi kurallar/ilkeler uygulanır?

Sözleşmedeki tanımlar maddesinin önemi nedir?

Sözleşmelere Dair Bazı Özel Durumlar

Culpa
in
Contrahendo

Ön
Sözleşme

Çerçeve
Sözleşme

Genel İşlem
Şartları

BÖLÜM II

Sözleşmelerde Yer Alan Bazı
Düzenlemeler

Sözleşme Hükümleri

- ✓ Taraflar
 - Gerçek kişiler (TCKN + adres)
 - Tüzel kişiler (ticaret şirketleri)
 - Adi ortaklıklar
 - Grup şirketler?
- ✓ Sözleşmenin
 - Konusu
 - Hukuki niteliği
 - Kapsamı
- ✓ Tarafların
 - Hakları
 - Yükümlükleri

- ✓ İfanın
 - Yeri
 - Zamanı
- ✓ Sözleşmenin
 - Süresi
 - Sona erme halleri
 - Kendiliğinden sona erme
 - Bildirimle sona erme
 - Derhal veya mehil sonunda sona erme
- ✓ Sözleşmenin
 - İfa edilmemesi
 - Kötü ifa edilmesi
 - Geç ifa edilmesi

Sözleşme Hükümleri

- ✓ Sözleşmenin ifası kapsamında
 - Ödeme yöntemleri
 - Taşıma yöntemleri
 - Sigorta
 - Riskin ve hasarın geçişi
 - Vergiler/masraflar/gümrük işlemleri
- ✓ Sözleşmeye uygun ifa yoksa
 - Bildirimler (temerrüt ve/veya mehil verme)
 - Faiz
 - Cezai şart
 - Ayıplı mal teslimi halinde haklar

- ✓ Muhtelif hükümler
 - Bildirimler/ihbarlar
 - Değişiklikler
 - Uyuşmazlık çözümü
 - Delil anlaşması
 - Bölünebilirlik
 - Feragat etmeme
 - Gizlilik
 - Mücbir sebep
 - Rekabet etmeme
 - Sözleşmenin dili
 - Sözleşmenin devri
 - Yorum ilkeleri
 - Fikri haklar

Faiz ve Cezai Şart

FAİZ

- ✓ Anapara faizi (vade farkı) ve temerrüt faizi (gecikme faizi)
- ✓ Ticari işlerde faiz serbestçe belirlenir ve mevzuat uygulanır (TTK m. 8-9)
- ✓ 3095 sayılı Kanun
- ✓ TBK m. 88 ≠ TBK m. 120
- ✓ Ticari işlerde yasal temerrüt faizi oranı nedir? (%16,75)
- ✓ Ticari işlerde akdi temerrüt faizi nasıl belirlenir? (TTK m. 8 vs. TBK m. 120)

CEZAI ŞART

- ✓ Sözleşmede öngörülmezse talep edilemez.
- ✓ Zarardan bağımsızdır.
- ✓ Cezai şart ≠ götürü tazminat (liquidated damages)
- ✓ Cezai şart ≠ cayma akçesi
- ✓ Cezai şart, kusura bağlıdır.
- ✓ İfa yerine cezai şart (TBK m. 179/1) ≠ ifaya eklenen cezai şart (TBK m. 179/2)
- ✓ Fahiş cezai şart?

Covid-19 Günlerinde Uyarılama ve Mücbir Sebep

UYARLAMA

- ✓ TBK m. 138
- ✓ İfa imkansızlığı değil, aşırı ifa güçlüğü doğurur (hardship clause)
- ✓ Kanun hükmü emredici değildir, sözleşmede düzenleme yapılabilir.
- ✓ Riski üstlenme vs. hakkaniyete aykırılık.
- ✓ Borç imkansız değildir, uyarlanan şartlarda sözleşme yürürlükte kalır.

MÜCBİR SEBEP

- ✓ TBK m. 136
- ✓ İfa imkansızlığı yaratır (force majeure events / act of god)
- ✓ Kanun hükmü emredici değildir, sözleşmede düzenleme yapılabilir.
- ✓ Borcun ifası imkansızlaşırsa, borç sona erer.

Türk Ticaret Kanunu m. 1530

- Ticari hükümlerle yasaklanmış işlemler ile mal ve hizmet tedarikinde geç ödemenin sonuçları
- Amaç: KOBİ'lerin büyük işletmelere karşı korunması
- TTK m. 1530/2: Sözleşmede belirtilen tarihte borç ödenmezse, **ihlara gerek kalmaksızın**, borçlu temerrüde düşer.
- TTK m. 1530/3: Sözleşmede kararlaştırılmasa dahi, temerrütten itibaren faiz işler.
- TTK m. 1530/4: Sözleşmede ödeme süresi belirtilmemişse, veya belirtilen süre 60 günden uzunsa, ödeme süresi 30 gündür.
- TTK m. 1530/5: Ödeme süresi sözleşmede **en fazla** 60 gün olabilir (bazı istisnalar hariç)
- TTK m. 1530/6: Faiz ödenmeyeceği kararlaştırılamaz.

BÖLÜM III

Uluslararası Bazı Sözleşmesel Düzenlemeler

Uluslararası Sözleşmesel Düzenlemeler

CISG (VSA)

Milletlerarası Mal Satımına İlişkin BM Anlaşması

1 Ağustos 2011'de yürürlüğe girdi. 94 ülke taraf.

Uygulama alanı, işyerleri farklı devletlerde bulunan taraflar arasındaki mal satımı sözleşmeleridir.

INCOTERMS

Genel borçlar, teslim tesellüm, hasarın geçişi, sigorta, taşıma, teslim/taşıma belgesi, gümrük işlemleri, masrafların paylaşılması, ihbarlar, kontrol/ambalaj/işaretleme

EXW, FCA, FAS, FOB, CFR, CIF, CPT, CIP, DAP, DPU, DDP

UNIDROIT İLKELERİ

Bir milletlerarası anlaşma veya model kanun değil, kurallar derlemesidir.

Uluslararası ticarete sadece satımı değil, diğer sözleşme tiplerini de kapsar.

Yeknesak bir uluslararası hukuku amaçlar. En son 2016 yılında güncellendi.

BÖLÜM IV

Uyuşmazlıkların Çözümü

Uyuşmazlıkların Çözümü

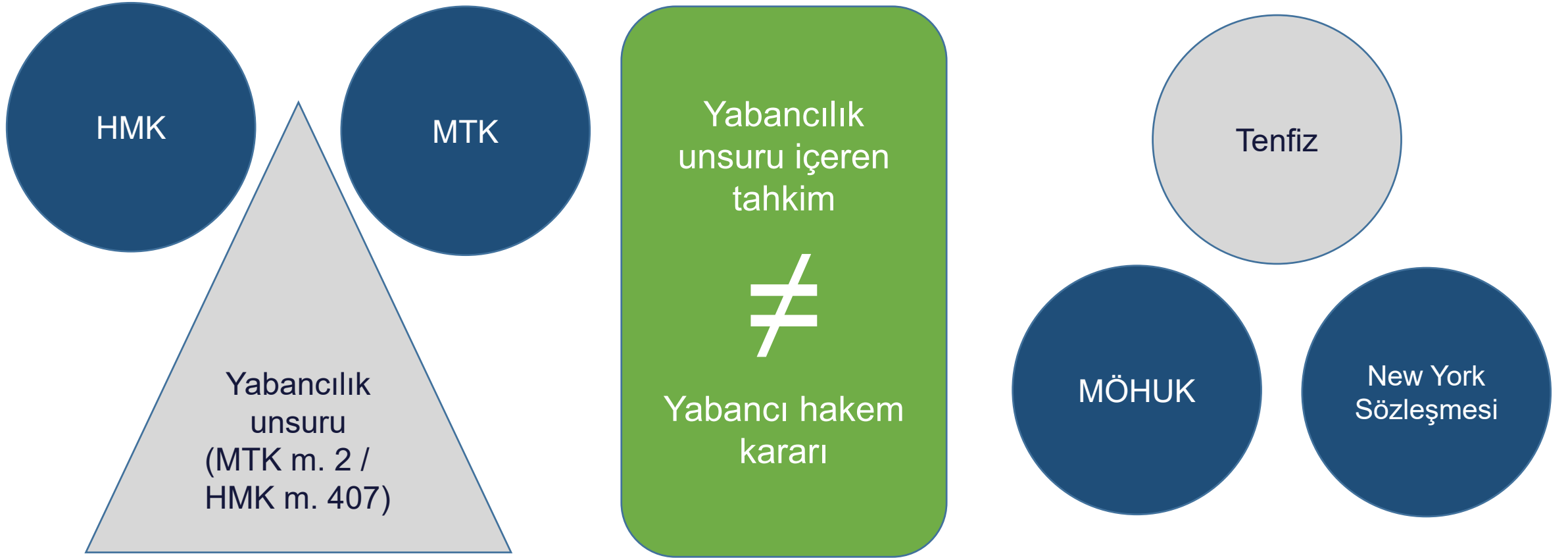
YETKİ ANLAŞMASI

- ✓ HMK m. 17-18
- ✓ Tacirler veya kamu tüzel kişileri yapabilir
- ✓ Tarafların üzerinde tasarruf edebilecekleri ve kesin yetki bulunmayan hallere özgüdür
- ✓ Hukuki ilişki belirli veya belirlenebilir olmalı
- ✓ Yetkili mahkeme, bir şehir olarak gösterilmeli
- ✓ Yazılı yapılmalıdır

TAHKİM ANLAŞMASI

- ✓ MTK m. 4 ve HMK m. 412
- ✓ Tahkime elverişli bir konu olmalıdır
- ✓ Ehliyet, şekil ve esas bakımından geçerli bir tahkim anlaşması yapılmalıdır.
- ✓ İmzalayan kişiler, imza atmaya yetkili olmalıdır.
- ✓ Tahkim anlaşmasına uygulanacak hukuk nedir?

Tahkime Dair Temel Kavramlar ve Mevzuat

IŞIK & PARTNERS

HUKUK BÜROSU/LAW FIRM

+90 212 225 46 50

info@isik-partners.com

42 Maslak Plaza B Blok
Daire: 3 Maslak Mah.
Ahi Evran Cad. No: 6
Maslak / İstanbul